

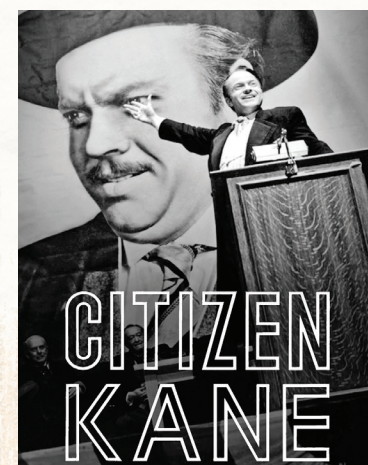
راهنمای فیلم‌های معمایی ماندگار تاریخ سینما

ورای شک معقول

ندازندی

فیلم معمایی با اینکه ژانر خالصی نیست و معمولاً با ژانر جنایی یا علمی تخیلی و حتی کمدی و ملودرام پیوند دارد، در نظر اغلب فیلم‌بین‌ها ژانری منحصر به فرد تلقی می‌شود. علت این موضوع به مرکزیت معما در شکل دادن به ساختار روایی فیلم و درگیر کردن تماشاگر در کشف معما بازمی‌گردد. در فیلم‌های معمایی یا تماشاگر به اندازه شخصیت‌های درگیر حل معما یا اطلاع دارد یا از خلال روایت، اطلاعاتی در اختیارش قرار می‌گیرد که شخصیت‌های اصلی از آن بی‌اطلاع هستند یا روایتگری فیلم به شکلی است که اطلاعاتی را از تماشاگر پنهان می‌کند، در حالی که یک یا گاه به‌ندرت چند شخصیت از آن مطلع هستند. هر کدام از این

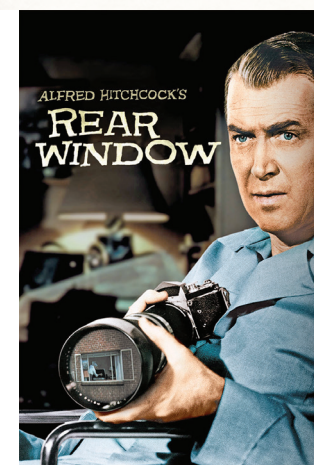
شیوه‌های روایتگری به شکل متفاوتی از ارتباط با فیلم منجر می‌شود. تماشاگران معمولاً در فرآیند تماشای فیلم‌های معمایی همبازی شخصیت‌ها درگیر حل معما می‌شوند و زمانی که حدس شان درست از آب درمی‌آید، احساس رضایت می‌کنند و زمانی که می‌فهمند تشخیص شان درست نبوده و به اصطلاح رکب خورده‌اند، از غافلگیری لذت می‌برند. تماشاگران چه معما را درست حدس بزنند و چه غلط، در طول فیلم سطحی از تنش ناشی از تعلیق را دریافت می‌کنند و به شکل عاطفی و حتی بیولوژیک، مثلاً با افزایش ترشح آدرنالین، به آن پاسخ می‌دهند. اینها ۱۵ فیلم معمایی درجه اول تاریخ سینما هستند که حسابی غافلگیرتان می‌کنند.

۱. همشهری کین (۱۹۴۱)

کارگردان: ارسن ولز
بازیگران: ارسن ولز، جوزف کاتن و دوروتی کومینگور

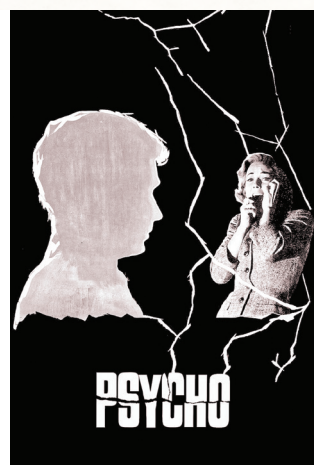
تاجر ثروتمندی به نام چارلز فاستر کین در بستر مرگ کلمه‌های اسرارآمیز بر زبان می‌آورد که کسی نمی‌داند چیست و کین از بیانش چه منظوری داشته: «زیزاد». فیلم تلاش خبرنگاری برای پیدا کردن این است که رزاد چیست که کین در لحظه مرگ به آن می‌اندیشیده.

۲. پنجره پشتی (۱۹۵۴)

کارگردان: آلفرد هیچکاک
بازیگران: جیمز استوارت و گریس کلی

جف جفریز، عکاسی است که پیش شکسته و در مدتی که خانه‌نشین شده و نمی‌تواند حرکت کند، سرگرمی‌اش دیدن زن خانه همسایه‌ها یا دوربین است. جف در این دیدن‌ها متوجه می‌شود که همسایه رو به روی همسرش را کشته، اما برای اثبات حرفش به دلیل و مدرک نیاز است.

۳. روانی (۱۹۶۰)

کارگردان: آلفرد هیچکاک
بازیگران: آنتونی پرکینز، جنت لی، ورا مایلز

زن جوانی به نام ماریون مقدار زیادی پول از سرکارش می‌دزد و به سرعت شهر را ترک می‌کند و به هتلی بین‌راهی می‌رود که مشتری زیادی ندارد و بی‌سرسر جوان و آرامی به نام نورمن بیتس اداره‌اش را برعهده دارد. ماریون به دست مادر نورمن به قتل می‌رسد، اما واقعیت این است که ماجرا پیچیده‌تر از چیزی است که به نظر می‌رسد.

۴. هفت (۱۹۹۵)

کارگردان: دیوید فینچر
بازیگران: برد پیت، مورگان فریمن و کوین اسپیسی

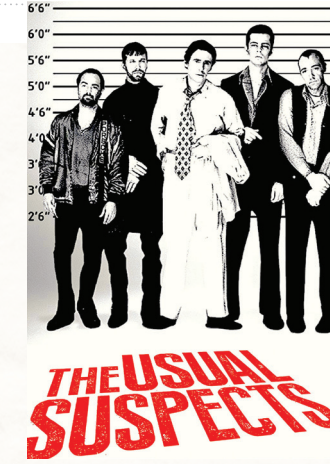
فیلمی که نام فینچر را بر سر زبان‌ها انداخت، تصویرگر دنیایی تیره‌وتر و عاری از اعتماد و آرامش است که در آن قاتلی زنجیرهای به نام جان دو بره برای اینکه به مردم نشان دهد در چه جهنمی زندگی می‌کنند، آدم می‌کشد. ۲ کارآگاه مسئول پیدا کردن این قاتل باهوش می‌شوند که تعداد را باهاش از خودش به جا می‌گذارند.

۵. محله چینی‌ها (۱۹۷۴)

کارگردان: رومن پولانسکی
بازیگران: جک نیکلسون و فی داناوی

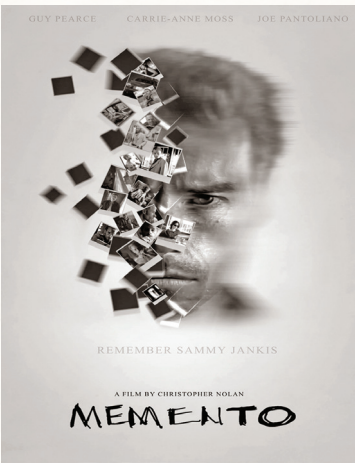
کارآگاه خصوصی، جیک جیتس که متخصص در افشای خیانت‌های زناشویی است، از سوی زنی به نام مالوری استخدام می‌شود تا پرده از راز خیانت شوهرش بردارد. چیزی که ابتدا پرونده‌ای ساده به نظر می‌رسد، هر چه جلوتر می‌رود، از فساد عظیم که کل لس‌آنجلس درگیر آن است، خبر می‌دهد.

۷. مظنونین همیشگی (۱۹۹۵)

کارگردان: بری‌ان سینگر
بازیگران: گابریل برن، بنیچو دل تورورو و کوین اسپیسی

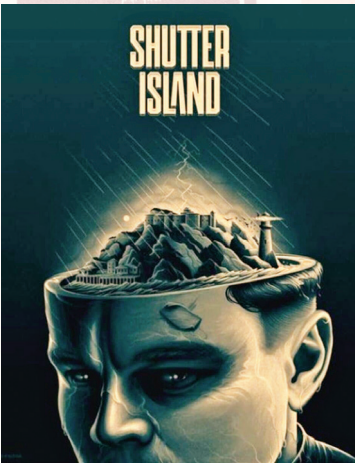
خلافکاری افلیج و خرده‌پا به نام وربال در مرکز پلیس درباره اینکه چطور او به همراه ۴ خلافکار دیگر از طرف کویا باشی، وکیل جنایتکار ترسناکی به نام کایزر شوزه، اجیر می‌شوند تا مأموریت‌هایی را برای این چهره‌مروم انجام دهند به کارآگاه پلیس توضیحاتی می‌دهد. کارآگاه به دنبال کشف هویت کایزر شوزه است.

۱۰. یادگاری (۲۰۰۰)

کارگردان: کریستوفر نولان
بازیگران: گای پیرس، کری آن مونس و جو باتنولیانو

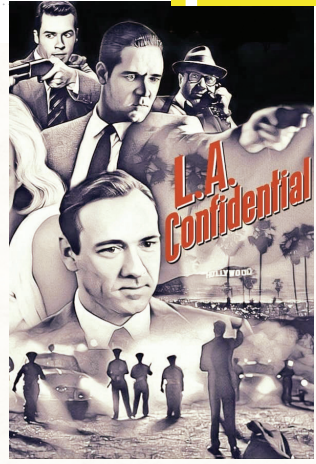
لئونارد دشلی در اثر حادثه‌ای حافظه کوتاه‌مدت خود را از دست می‌دهد و با کمک یادداشت‌ها، خالکوبی‌ها و عکس‌های سعی می‌کند کسی که همسرش را کشته پیدا کند و انتقام بگیرد. در خالکوبی‌ها اشاره شده که فردی به نام جان یا جیمز با نام خانوادگی جی که ادامه‌اش نامعلوم است، قاتل همسر اوست، اما واقعیت چیز دیگری است.

۱۳. جزیره‌شانز (۲۰۱۰)

کارگردان: مارک تین اسکورسیزی
بازیگران: لئوناردو دی کاپریو و مارک روفالو

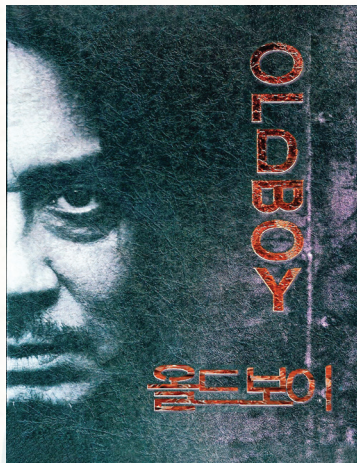
در سال ۱۹۵۴ دو مارشال ایالات متحده به نام‌های تدی دانیلز و چاک ایول مسئول رسیدگی به فرار یک بیمار روانی خطرناک از بیمارستانی در جزیره‌شانز می‌شوند. دانیلز که خودش خانواده‌اش را از دست داده، به رفتن مسئولان بیمارستان با بیماران مشکوک می‌شود و پرده از رازی برمی‌دارد که رئیس بیمارستان سعی در مخفی کردنش دارد.

۸. محرمانه‌لس‌آنجلس (۱۹۹۷)

کارگردان: کریستیس هنتسن
بازیگران: گای پیرس، راسل کرو و کوین اسپیسی

پلیس جوانی به نام آموند اکسلی در شروع کارش پایش به پرونده‌ای باز می‌شود که هر چه پیش می‌رود پیچیده‌تر می‌شود. پرونده او با پرونده دیگری که زیر دست همکارش، یاد، است تلاقی می‌کند و بالاخره مشخص می‌شود که خود مأموران پلیس در این وقایع دست دارند؛ اما تشخیص پلیس فاسد به این سادگی‌ها نیست.

۱۱. بی‌بیسر (۲۰۰۳)

کارگردان: بارک چان ووک
بازیگران: چوی مین شیک، یو جی ته و کانگ هیه جونگ

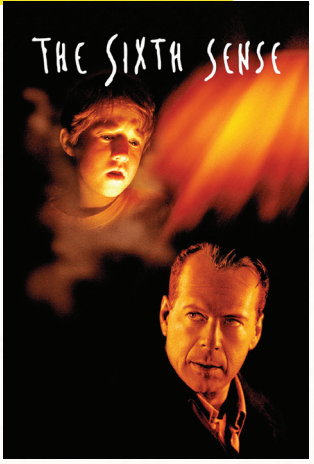
مردی به نام دانه سو به مدت ۱۵ سال در اتاقی زندانی می‌شود. معلوم نیست چه کسی او را دزدیده و از این کار چه قصدی دارد و چرا اصلاً او را نمی‌کشد؟ دانه سو، رنگ دستش را می‌زند تا از این وضع خلاص شود، اما به سرعت معالجه می‌شود. بعد از خلاصی از اتاق، تمام فکر و ذکر او می‌شود اینکه چه کسی و چرا چنین بلایی سرش آورده است.

۱۴. زندانیان (۲۰۱۳)

کارگردان: دنیل ویلنوو
بازیگران: جیک جینتهال و هیو جکمن

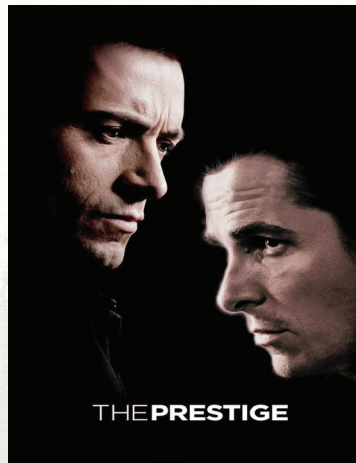
در مراسم روز شکرگزاری کلر دورو به همراه خانواده‌اش به خانه همسایه خود فرانکلین می‌رود، اما هنگامی که پدر و مادرها در خانه مشغول گپ‌زدن هستند، دختر کلر و دختر صاحبخانه که جلوی خانه سرگرم بازی‌اند، ناپدید می‌شوند. کارآگاه دیوید لوکی، مسئول رسیدگی به پرونده می‌شود، اما کلر شیوه خودش را برای پیدا کردن دخترش دارد.

۹. حس ششم (۱۹۹۹)

کارگردان: ام. نایت شیاملان
بازیگران: بروس ویلیس، هالی جوشل اوسمنت و تونی کلت

روانشناس کودکی به نام مالکوم کرو سعی در بهبود وضعیت پسر کوچکی به نام کول دارد که مدعی است ارواح را می‌بیند و از این موضوع می‌ترسد. کرو سعی می‌کند با او دوست شود تا راهی برای درمانش پیدا کند، غافل از اینکه ارواح به زندگی خوداوهم راه یافته‌اند.

۱۲. حیثیت (۲۰۰۶)

کارگردان: کریستوفر نولان
بازیگران: کریستین بیل، هیو جکمن و مایکل کین

در اواخر قرن نوزدهم که شعله‌بازی یکی از سرگرمی‌های مهیج روزگار است، دو شش‌پنده‌باز که سواس عجیبی در بهتر بودن از همدیگر دارند، مقابل هم قرار می‌گیرند و به هر ترفندی متوسل می‌شوند تا شش‌پنده‌های طرف مقابل را بشیادای و حقه‌های خودشان را واقعی نشان دهند. این رقابت به مرزهای جنون می‌رسد.

۱۵. دختر گمشده (۲۰۱۴)

کارگردان: دیوید فینچر
بازیگران: بن افلک و زامندا پاپیک

صبح روز پنجمین سالگرد ازدواج نیک و امی، نیک متوجه می‌شود همسرش ناپدید شده است. در قیل و قال‌های رسانه‌ای در مورد کم‌شدن امی، شک و تردیدهایی پدید می‌آید مبنی بر اینکه خود نیک همسرش را به قتل رسانده است ولی به تدریج مشخص می‌شود دست کسی دیگر در کار است.